

Suuri valiokunta

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi (euroalueen lähentymistä ja kilpailukykyä edistävän talousarviovälineen ohjauskehys)

Valtioneuvostolle

JOHDANTO

Vireilletulo

Valtioneuvosto on toimittanut eduskunnalle perustuslain 96 §:n mukaisen kirjelmän ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi (euroalueen lähentymistä ja kilpailukykyä edistävän talousarviovälineen ohjauskehys) (U 7/2019 vp).

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- alivaltiosihteeri Tuomas Saarenheimo, valtiovarainministeriö

VALTIONEUVOSTON KIRJELMÄ

Ehdotus

Komission ehdotuksen pääsisältö ja valtioneuvoston kanta käyvät ilmi valtioneuvoston U-kirjelmästä U 7/2019 vp.

VALIOKUNNAN PERUSTELUT

Suuri valiokunta toteaa, että eurohuippukokous antoi joulukuussa 2018 euroryhmälle tehtäväksi aloittaa lähentymistä ja kilpailukykyä tukevan talousarviovälineen valmistelun. Eduskunnalle syyskuussa 2019 toimitettu U-kirjelmä 7/2019 vp euroalueen lähentymistä ja kilpailukykyä edistävän talousarviovälineen ohjauskehyksestä annetusta asetusehdotuksesta on osa tätä kokonaisuutta.

Valtioneuvoston U-kirjelmästä käy ilmi, että talousarviovälineen ohjauskehyksestä annetun asetusehdotuksen tavoitteena on luoda hallinnolliset puitteet euroalueen talousarviovälineelle ja vahvistaa euroalueen jäsenvaltioiden strategista ohjausta. Suuren valiokunnan saaman selvityk-

Valiokunnan lausunto SuVL 1/2019 vp

sen mukaan ehdotus vastaa pääpiirteiltään euroryhmän kesäkuussa 2019 pidetyssä kokouksessa sovittua. Valtioneuvosto toimitti eduskuntaan ennen euroryhmän kokousta perustuslain 97 §:n mukaisen jatkokirjelmän E 80/2017 vp — EJ 4/2019 vp, jonka osalta suuri valiokunta hyväksyi asiassa eduskunnan kannan (SuVEK 8/2019 vp).

Valtioneuvoston tavoin suuri valiokunta suhtautuu myönteisesti monivuotisen rahoituskehityksen ja EU-budjetin kehittämiseen siten, että euroalueen erityistarpeet tulevat paremmin huomioituiksi (ks. myös SuVL 9/2017 vp, SuVL 2/2018 vp, SuVL 8/2018 vp). Valiokunta katsoo, että ase-tu-sehdotus talousarviovälineen ohjauskehiksestä on osa euroalueen talouspolitiikan yhteensovittamista koskevaa kokonaisuutta, ja on perusteltua, että euroalueen vaikutusmahdollisuudet varmistetaan talousarviovälineen hallinnoinnissa ja sen toiminnassa. Talousarviovälineen ohjauksessa euroalueen jäsenmailla on oltava keskeinen rooli, koska välineellä tavoitellaan euroalueen vakauden ja toiminnan tukemista.

Suuri valiokunta toteaa, että talousarviovälineen käyttötavoista, tuen ehdoista, välineen rahoituksesta sekä euroalueen ulkopuolisten maiden roolista tullaan säätämään erillisillä toimilla, joiden osalta valtioneuvosto on 4.10.2019 toimittanut eduskuntaan jatkokirjelmän (UJ 7/2019 vp — U 85/2018 vp). Asiantuntijakuulemisissa on todettu, että tällaisia toimia koskevat yksityiskohdalliset neuvottelut jatkuvat EU-tasolla lokakuun 2019 euroryhmässä käydyn keskustelun pohjalta.

Suuri valiokunta painottaa, että se ottaa edellä esitettyihin välineen asiasisältöä ja rahoitusta koskeviin kysymyksiin erikseen kantaa erikoisvaliokuntakäsittelyn jälkeen. Valiokunta arvioi kuitenkin jo saamansa alustavan selvityksen perusteella, että tämän kokonaisuuden keskeisimpiin neuvottelukysymyksiin voi liittyä valtiosääntöoikeudellisia näkökohtia, joita koskevat perustuslakivaliokunnan mahdolliset huomiot on otettava huomioon asian jatkovalmisteluissa. Valiokunta kiinnittää lisäksi valtioneuvoston huomiota asiassa aikaisemmin esitettyihin valiokunnan näkemyksiin neuvotteluja ohjaavista keskeisistä periaatteista (SuVL 8/2018 vp — U 85/2018 vp, SuVL 9/2018 vp — U 86/2018 vp).

VALIOKUNNAN LAUSUNTO

Suuri valiokunta ilmoittaa,

että se yhtyy asiassa valtioneuvoston kantaan.

Valiokunnan lausunto SuVL 1/2019 vp

Helsingissä 4.10.2019

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Satu Hassi vihr
1. varapuheenjohtaja Jani Mäkelä ps
jäsen Paavo Arhinmäki vas
jäsen Eva Biaudet r
jäsen Ritva Elomaa ps
jäsen Sari Essayah kd
jäsen Maria Guzenina sd
jäsen Olli Immonen ps
jäsen Anne Kalmari kesk
jäsen Ville Kaunisto kok
jäsen Kimmo Kiljunen sd
jäsen Suna Kymäläinen sd
jäsen Lulu Ranne ps
jäsen Arto Satonen kok
jäsen Iiris Suomela vihr
jäsen Sinuhe Wallinheimo kok
jäsen Anne-Mari Virolainen kok
varajäsen Sanna Antikainen ps
varajäsen Anders Norrback r
varajäsen Jouni Ovaska kesk
varajäsen Hanna Sarkkinen vas
varajäsen Peter Östman kd

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Anna Sorto

**Valiokunnan lausunto SuVL 1/2019 vp
Eriävä mielipide 1**

ERIÄVÄ MIELIPIDE

Perustelut

U7/2019 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (euroalueen lähentymistä ja kilpailukykyä edistävän talousarviovälineen ohjauskehys)

Asetusehdotus on osa isompaa kokonaisuutta, joka ei ole hyväksyttävä, koska jäsenvaltioiden rakenteellisia uudistuksia voidaan ehdotettuja keinoja tarkoituksenmukaisemmin ja tehokkaammin tukea vahvistamalla koheesiorahoituksen ehdollisuutta ja varojen käytön vaikuttavuutta sekä suuntaamalla koheesiovaroja tavalla, joka edistää talouden rakenteiden tervettä sopeutumista. Esitetyn kaltainen keskitetympi ohjaus voi johtaa kasvumallien yksipuolistumiseen sen sijaan, että EU:ssa tuettaisiin erilaisia kansallisia malleja ja tuotantorakenteiden monimuotoisuutta ja tätä kautta EU:n kasvupotentiaalia ja kriisinsietokykyä. Lisäksi talousarvioväline siirtäisi rakennepoliittisen päätöksenteon painopistettä kansallisen budjetti- ja lainsäädäntövallan käyttäjiltä komissiolle tavalla, joka voisi vaarantaa demokraattisen vastuujärjestelmän. Päätöksenteon demokraattinen hyväksyttävyyden ja kansalaisten tuki EMU-asioissa toteutuu suorimmin kansallisten parlamenttien kautta. EU-tason järjestelyillä ei ole mahdollista korvata kansallisten parlamenttien päätöksentekoa talous- ja finanssipolitiikan alalla

Mielipide

Edellä olevan perusteella esitämme,

että valiokunta ottaa edellä olevat perustelut huomioon ja katsoo, että neuvottelujen tavoitteena tulee olla komission ehdotuksen hylkääminen.

Helsingissä 4.10.2019

Sari Essayah kd
Peter Östman kd
Jani Mäkelä ps
Lulu Ranne ps
Sanna Antikainen ps
Olli Immonen ps
Ritva Elomaa ps